Kirjallinen kysymys KK 359/2018 vp

Paavo Arhinmäki vas

Kirjallinen kysymys kaivoslain uudistamisen arvioinnista

Eduskunnan puhemiehelle

Hyväksyessään Suomen ja Kanadan välisen vapaakauppasopimus CETA:n eduskunta edellytti yksimielisesti ulkoasiainvaliokunnan lausumaehdotuksen mukaisesti, että hallitus käynnistää välittömästi kaivoslain uudistamisen arvioinnin ja tuo tarvittavat muutosesitykset eduskunnan hyväksyttäviksi niin, että muutokset voidaan saattaa voimaan tällä vaalikaudella (EV 41/2018 vp — HE 149/2017 vp).

Elinkeinoministeri Mika Lintilä sanoo vastauksessaan (KKV 324/2018 vp) vasemmistoliiton kansanedustajien kirjalliseen kysymykseen (KK 324/2018 vp Sarkkinen ym.) seuraavaa: "Työ- ja elinkeinoministeriö on teettänyt eduskunnan lausuman mukaisesti selvityksen, jossa on tarkasteltu CETA-sopimuksen voimaantuloa ja sitä onko kaivoslaissa (621/2011) selkeitä muutostarpeita tämän sopimuksen voimaantulo huomioiden. […] CETA-sopimuksen hyväksyminen Suomessa ei edellytä kaivoslain osalta muutoksia, eikä investointisuojalausekkeet kavenna lainsäätäjän mahdollisuuksia toteuttaa kansallista sääntelyä tulevaisuudessa."

Työ- ja elinkeinoministeriö ei ole tiedottanut asiakirjan valmistumisesta. Selvitystä ei ole toimitettu eduskunnalle, siitä ei ole informoitu lausuman laatinutta valiokuntaa eikä siitä ole mainintaa ministeriön verkkosivuilla. Kuitenkin kyseessä on merkittävä eduskunnan yksimieliseen lausumaan perustuva asiakirja. Ministeriö toimitti asiakirjan sähköpostitse, kun sitä erikseen pyydettiin. Koko asiakirjan olemassaolosta ei olisi ollut tietoa eduskunnassa, jos sitä ei olisi mainittu ohimennen vastauksessa kirjalliseen kysymykseen.

Selvityksen on laatinut Asianajotoimisto Borenius, joka on profiloitunut kaivannaisalan yritysten edustamisessa ympäristörikosoikeudenkäynneissä. Boreniuksen kokemus kaivannaisteollisuudesta on nimenomaan yritysten näkökulmasta, ei valtion, kansalaisten tai ympäristön näkökulmista. Kyseenalainen maine yhtiölle on tullut erityisesti Talvivaaran ympäristöoikeudellisten asioiden hoitajana.

CETA-sopimus herättää paljon huolta kansalaisissa. Huolta ei hälvennä se, jos keskeisen selvityksen laatijoiden puolueettomuus voidaan kyseenalaistaa. Borenius on tullut tunnetuksi kaivosyhtiöiden edun valvojana, ei ympäristöasioiden tai kansallisomaisuuden puolustajana. Selvityksessä on tarkasteltu varsin suppeasti niitä huolenaiheita, joita eduskunnan valiokuntien asiantuntijakuulemisissa ja valiokuntien lausunnoissa nostettiin esiin esimerkiksi verotuksen tai ympäristösääntelyn muutosten suhteen. Varmasti monelle herää kysymys, kenen näkökulmasta selvitys on laadittu ja kenen huolia siinä on huomioitu.

Valmis
5.0

Kirjallinen kysymys KK 359/2018 vp

Suomessa on paljon korkeatasoista kaivososaamista yliopistoissa ja Geologian tutkimuskeskuksessa. Lisäksi ministeriössä on useita alan asiantuntijoita. Myös kauppa- ja investointisopimuksiin erikoistuneita asiantuntijoita löytyy. Puolueeton selvitys on tarpeen, jotta kansalaisten luottamus hallintoon voi säilyä ja jotta CETA-sopimukseen sisältyvä investointisuoja ei vaaranna Suomen mahdollisuuksia kehittää ympäristö- tai kaivoslainsäädäntöä.

On myös syytä huomioida, että eduskunnan yksimielisesti hyväksymä lausuma velvoittaa hallitusta tekemään kaivoslain uudistamisen arvioinnin ja tuomaan tarvittavat muutosesitykset eduskunnan hyväksyttäviksi vielä tällä vaalikaudella. Eduskunta on siis edellyttänyt laajempaa selvitystä kuin vain CETA-sopimuksen vaikutusten arviointia.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitän asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Miten CETA-selvityksen laatija valittiin ja miten huolehdittiin siitä, että selvitys on mahdollisimman puolueeton ja

mikä on eduskunnan edellyttämän kaivoslain uudistamisen arvioinnin aikataulu ja

missä muodossa selvitys lain muutostarpeista on tarkoitus tuoda eduskunnan käsittelyyn?

Helsingissä 19.9.2018

Paavo Arhinmäki vas